LIBERTYN

7/12

maand
blad
van
de

humanistische
jongeren
gemeenschap

abonnement:
leden h.j.g. gratis
niet leden: f 2.--
per jaar

★

losse nummers:
f 0.25

★

postgiro 584802
t.n.v.
penningm. esse
humanistische
jongeren-
gemeenschap
te Hardinxveld

★

advertentie-
tarief
op aanvraag

Leest: DE VRIJDENKER

Weekblad ter verbreiding van de Vrije Gedachte.

Uitgave van Vrijdenkers Vereniging „De Dageraad" te Amsterdam.
Verschijnt wekelijks.
Abonnementsprijs: *f* 2,50 per kwartaal.

BELANGRIJK.

Voor leden van jongerenorganisaties stelt de afdeling Amsterdam van de Vrijdenkers Vereniging „De Dageraad" een beperkt aantal jaar-abonnementen tegen sterk gereduceerde prijs beschikbaar, nl. *f* 1,50 per half jaar bij vooruitbetaling.

Op te geven bij:
A. L. Meintser, Oude Waal 17, Amsterdam-C., Tel. 34016.

JA, OOK IN DEZE

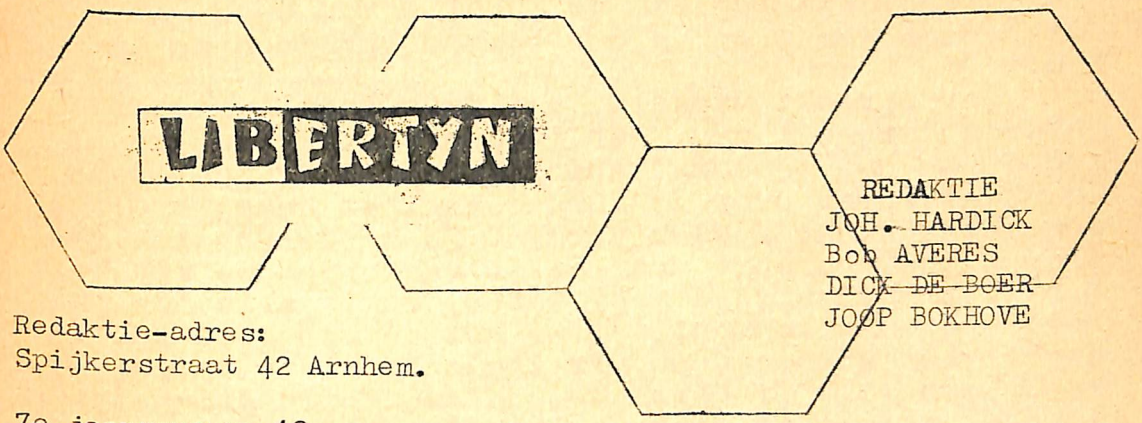

REDAKTIE
JOH. HARDICK
Bob AVERES
DICK ~~DE BOER~~
JOOP BOKHOVE

Redaktie-adres:
Spijkerstraat 42 Arnhem.

7e jaargang nr 12 -
begin februari 1958

weer een por, gemikt in de zijde van iedere HJG-er (voor de HJG-sters een aai over de neus), om hem & haar te helpen denken aan de

JUBEL - A.V. - waar een ieder terecht kan voor
PASEN 1958 - het minimale bedrag van twintig
DE BIJENKORF - gulden, reiskosten zelfs inbe-
NUNSPEET - grepen. Doen !

EN VERDER.....

- Twee op de praktijk afgestemde artikelen van Willy de Jong en Fries de Vries
- Een groot Klankbord, vol baby-gekrijs
- Een rooomantisch vers
- Werkkamp-belevenissen in Thüringen

DE VOLGENDE LIBERTIJN zal zijn volgestouwd met....

- jaaroverzichten, AV-nieuws en..
- een dik, litterair aanhangsel
- van eigen HJG-bodem. Het belooft
- een bijzonder nummer te worden!

pasenjubelavpasenjubelavpasenjubelavpasenjubelavpas-

H. en J.G.

Het is in de loop der jaren wel erg duidelijk geworden, meen ik, hoe moeilijk het is te komen tot een juiste bepaling van de functie van de H, in onze gemeenschap en in ons persoonlijk doen en laten.

Het spreekt vanzelf, dat deze bepaling voor ieder anders zal zijn. Het is denkbaar dat wij op grond van het gemeenschappelijke in de verschillende opvattingen over de inhoud van het humanisme, een gemeenschap zouden vormen. De werkelijkheid lijkt anders. Het gebeurt maar al te vaak, dat we met de H eigenlijk geen raad meer weten, en in alle eerlijkheid moeten erkennen, dat we het net zo goed zonder zouden kunnen doen. Er zou echt niets veranderen. Natuurlijk proberen we dan een formulering te vinden, zoeken we naar de inhoud van de H, en willen zo de H tot iets reeëls maken, een begrip dat de uitdrukking is van ons zijn en willen zijn. Tot nog toe is naar mijn gevoel het resultaat van deze pogingen niet bevredigend, wellicht ten dele door een verkeerde instelling ten opzichte van dit probleem.

Als mogelijke bijdrage voor een nieuwe bezinning op deze vraag de volgende gedachten.

Ik wil - voorlopig - achter de H een vraagteken zetten. Ik doe dit, omdat de aanvaarding van het praedicaat "humanistisch" vaak voor mij betekent, dat ik afsluit, consolideer, conformeer. Dit is een ervaring, die er eenvoudig is, al zal later blijken, dat ik alleen maar tot die ervaring kan komen door verkeerde instelling en interpretatie.

Momenteel betekent "humanisme" voor tenminste enkelen van ons een soort voorschrift. Heel sterk uitgedrukt in formuleringen als: "We moeten proberen goede humanisten te zijn", en: "Die manier van optreden is niet humanistisch".

We vergeten dan, dat het er in de eerste plaats om gaat, ons eigen leven op onze bijzondere wijze vorm te geven. Dit klinkt erg duur en vaag, en het gevaar is groot, dat het een formule zon-

der betekenis blijft. Misschien komt dit wel, omdat er een beroep gedaan wordt op onze creatieve mogelijkheden, die we dus eerst moeten gaan zien, en omdat het ons plaatst voor de verantwoordelijkheid tegenover ons zelf, terwijl het toch veel eenvoudiger is, verantwoording af te leggen tegenover een eenmaal gegeven en aanvaard systeem van leefregels.

Kiezen we toch voor het boven aangeduide riskante avontuur, dan zullen we na verloop van tijd waarschijnlijk tot de ontdekking komen, dat de door en in ons ontwikkelde norm, stijl en zingeving zeer wel humanistisch genoemd kunnen worden.
Maar die ontdekking zal nauwelijks belangrijk zijn.

Het is gevaarlijk (en on-humanistisch) het humanisme te zien als de reddende idee, als "onze levensbeschouwing". Ik kan hoogstens zeggen: "mijn levensbeschouwing is humanistisch". Ik geef dan niet meer dan een aanduiding van het karakter van mijn hoogst persoonlijke en bijzondere overtuiging.

Een overeenkomst van karakter in deze zin kan de basis zijn van een gemeenschap, en pas wanneer dit gemeenschappelijke als typisch humanistisch gekenmerkt kan worden, heeft het zin te spreken van een humanistische gemeenschap. Ik meen, dat deze typering juist is, wanneer creativiteit en verantwoordelijkheid t.o. zichzelf wezenlijke momenten zijn in de overtuiging van elk der leden van de gemeenschap.

Het lijkt me, dat deze interpretatie van de H, onze positie duidelijker maakt en meer ruimte schept voor een positieve ontwikkeling.

Ben Hartemink.

HET WERKPLAN = EEN PLAN OM TE WERKEN!

Zoals gewoonlijk zal over enkele maanden het hoofdbestuur op de Algemene Vergadering van zijn beleid verantwwording moeten afleggen. Ten aanzien van het op de A.V. van '57 goedgekeurde werkplan zou voor de aardigheid een verslag zowel van de zijde van het H.B. als van de gemeenschappen gewenst zijn.
Ik krijg bij het doorlezen van de in de laatste maanden verschenen programmabladen van de HJG-gemeenschappen

sterk de indruk, dat de geest van dit plan in de gedachten van de gemeenschapsbesturen nog niet geheel is doorgedrongen. Veel resultaat te verwachten binnen één jaar is dwaasheid, doch ik had toch van de grote gemeenschappen meer activiteiten in de richting van het werkplan verwacht.
Aan de geestelijk verdiepende werkzaamheid wordt m.i. meer aandacht besteed dan aan de daadwerkelijk maatschappelijke. Het amendement, dat de gemeenschap Hilversum vorig jaar indiende, was vooral op dit aspect van het werkplan gericht: het naar buiten treden van de HJG als groep, met een sociaal doel.
Aangezien sommige gemeenschapsbesturen wellicht bij de uitwerking van het werkplan in de gemeenschappen moeilijkheden ondervinden, kan het van nut zijn - bij ontbreken van een bruikbare handleiding van het H.B. t.a.v. dit werkplan, en het uitblijven van de notulen - eens te vertellen op welke wijze onze gemeenschap dit aanpakt.
Voor een HJG-gemeenschap is in de eerste plaats binding nodig. Door gemeenschappelijke activiteit krijg je intensief contact tussen de leden, aansluiting tussen nieuwe leden of belangstellenden en 'oude leden' en een vriendschappelijke geest.
Kortom, de opbouw van de gemeenschap moet gebaseerd zijn op samen doen, samen helpen, samen werken.
Dit vergt offers van vrije tijd, maar het resultaat vergoedt alles! Geen enkele propaganda-actie zal slagen, wanneer je het specifieke van de HJG 'samen' verwaarloost. Een actief bestuur, en leden die iets willen doen, zijn hiervoor nodig. Trouwens van een HJG- lid mag je vragen: wat kun jij dit jaar voor de HJG doen? Het is ons in Hilversum gelukt om van de twintig leden tenminste vijftien zo ver te krijgen, dat ze bereid zijn - zo mogelijk alles aan te pakken, dat kans van slagen heeft.
hieronder wil ik een opsomming geven van enkele 'bindende' activiteiten van het laatste jaar.

dec. '56 (Maatschappelijk) : Kerstfeest voor kinderen van 7 - 11 jaar van HV-ouders en Humanitas-gezinnen.
maart '57('geestelijk') Openbare bijeenkomst, waarop

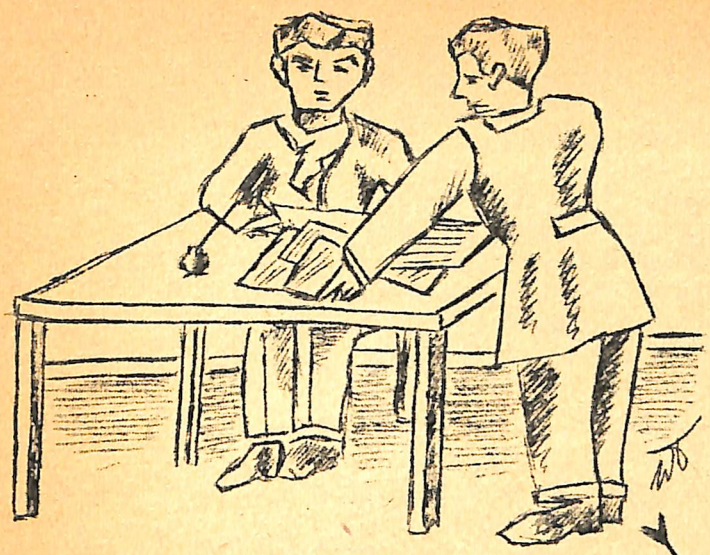

gesproken werd over het anti-militarisme en de dienstweigering. Alle jeugd-en jongerenverenigingen aangeschreven. Aanwezig zestig mensen.

maart '57('politiek) weekend over de Derde-wegbeweging. Geslaagd.

juni '57(vriendschappelijk) gewestelijk sluitingsweekend. Zeilen.

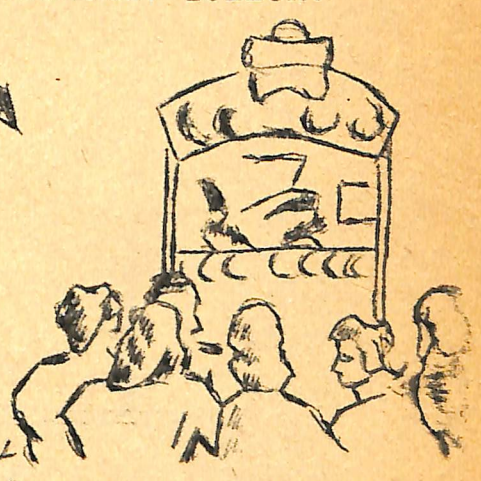

zomer'57 (gemeenschappelijk) zeildagen.
sept. t/m dec.'57: voorbereidingen voor het kinderfeest in jan. Poppenkastwerk.

okt.'57: geslaagde viering van het 5-jarig bestaan.

jan. '58: Kinderfeest voor vijfenvijftig Humanitas-kinderen.

In MJR- verband werkt de HJG actief mee:

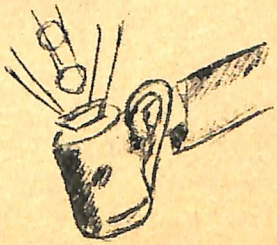

a. Vrije-expressie-avonden onder leiding van een kunstenaar.
b. Moderne en volksdansavonden.

Op het programma staan: een weekend over 'Vreedzame coëxistentie' (8/9 maart '58), een sluitingsweekend (juni), en in sept. een collecte voor het Humanistisch

Thuisfront.
Voorts kunnen wij door de inkomsten uit advertenties en door abonnees een aantrekkelijk programmablad uitgeven, waarin het H.V. af en toe aan zijn bestaan herinnerd wordt.

Ik wil niet beweren, dat het bovenstaande een handleiding voor de opbouw van een hechte gemeenschap is. De resultaten in Hilversum zijn in ieder geval verrassend. Het poppenkastwerk van de laatste maanden heeft een aantal belangstellenden kunnen activeren. Voorts konden we een vijftal nieuwe leden inschrijven.
Ik geloof dat het werkplan bij stukjes uitgewerkt moet worden. En je moet toch ten slotte ergens beginnen. Of heeft iemand een andere mening?

Fries de Vries
Hilversum.-

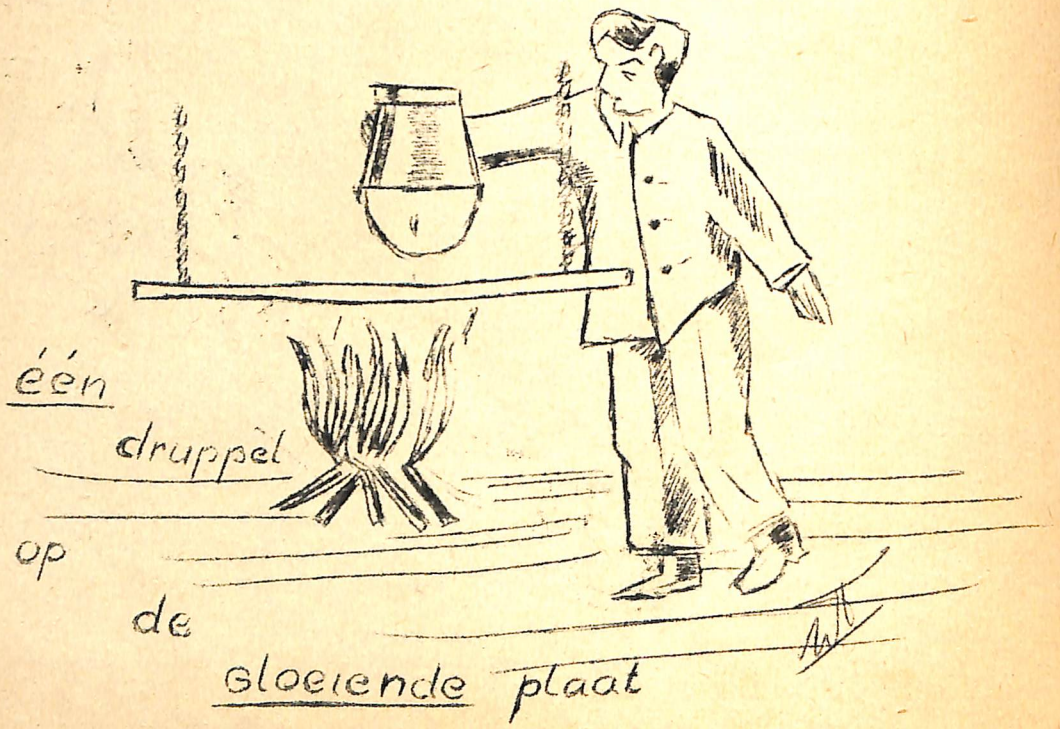

Ter illustratie van het artikel 'WERKPLAN' geef ik hier een kort overzicht van de wijze, waarop wij twee maal in Hilversum een kinderfeest hebben georganiseerd.
In 1956 besloten we een Kerstfeest voor kinderen te organiseren. Het zou een zogenaamd Lucia-feest worden: Lucia is in Zweden de koningin van het licht, en brengt daar ieder nog steeds brood. Dit gegeven werd verwerkt in een verhaal, een spoorzoektocht met opdrachten, en een broodmaaltijd. Na afloop kregen de kinderen een cadeautje mee. Deze waren door ons op wekelijkse zaag- en verfavonden gemaakt. Behalve dit hebben we diverse avonden aan de vormgeving van dit Kerstfeest gewijd.
Voorts zijn de ouders van de kinderen door ons bezocht om te vragen of zij de kinderen aan het feest wilden laten deelnemen, zodat de door ons zelf gemaakte uitnodigingen aan de kinderen persoonlijk gericht konden worden.
Met de voorbereidingen voor het feest werd in sept. '56 al begonnen; juist de mensen die na de zomer moeilijk in de gemeenschap 'op gang' konden komen, werden hierdoor ge-activeerd.
Vandaar dat uit de leden zelf het voorstel naar voren kwam ook dit jaar weer iets dergelijks te organiseren. Er moest naar een andere vorm worden gezocht. We besloten de kinderen een soort bonte middag aan te bieden, waarin een poppenkastspel verwerkt was, dat door ons zelf is samengesteld.
Iemand had zich tot taak gesteld de leiding te nemen van het vervaardigen van de poppen, de aankleding, etc. waarover veel geschikte boekjes te koop zijn. De eerste avond, die we hieraan besteedden , werden de koppen gemaakt. Het bleek, dat van de wanhopigste gedrochten nog wel een stomme boer, of een dorpsomroeper kon worden gemaakt. De tweede avond werd er naar aanleiding van het aantal poppen en de typen een verhaal samengesteld, waaraan alle aanwezigen meewerkten. De volgende avonden werden gewijd aan het verven van de poppenkoppen, het vervaardigen van de decors, en de aankleding van de poppen.

Het contact dat hierdoor gelegd werd tussen de HJG-ers en de gezinnen die door Humanitas 'verzorgd' worden, is hierom van belang, dat het ons het besef bijbracht dat we in de HJG soms sociaal in een ivoren toren zitten, waarin we met behulp van theorieën ons uitlaten over de

'wereld en haar noden', terwijl we van de werkelijke ellende - ook in Nederland - geen weet hebben.

De bonte middag bestond voorts uit het optreden van een imitator, een goochelaar, een broodmaaltijd. Vooral dit laatste bleek voor de meeste kinderen een hoogtepunt. De aankleding van de zaal is zeer belangrijk. Het moet gezellig zijn voor de kinderen. Vorig jaar hadden we een kerstversiering, dit jaar was de zaal met maskers en slingers versierd, terwijl we tijdens de maaltijd lampions lieten branden, wat voor de kinderen een waar feest was!

Ik hoop, dat andere gemeenschappen ook eens een dergelijke activiteit zullen aanpakken om kinderen die vrijwel nooit écht feest hebben, een middag blij te maken.

Willy de Jong
Hilversum.

Propaganda-avond in Apeldoorn.

Zaterdagavond 18 januari hield de afd. Apeldoorn een propaganda-avond, die door 25 personen werd bezocht.

Na de gebruikelijke openingswoorden, speelde Leendert de Jong op de hem bekende wijze een Prelude van Chopin. Versterkt door Teun Klein Abbink volgde een stram werk: De Marche Militaire van Schubert.

Vervolgens hield Enno Hommes een lezing over humanisme en HJG.

Na de pauze luisterde (zoals een aanwezige zei) het schorum naar het forum. Diepzinnige vragen werden lichtzinnig beantwoord. Het doek viel, ging weer op. Het armzalige leven van Jack de ketellapper werd ten tonele gevoerd. Een griezelig stuk met Jack (Leendert), een echte duivel (Teun) en morrend landvolk. Diep in de nacht kon Joop Hille Ris Lambers deze avond op een waardige manier besluiten.

ddb.

Verdediging in nieuwe stijl.

Enige tijd geleden nam de O.v.J. te Arnhem, Mr. J.E.Th.C. Baron Speyert van Woerden afscheid van de balie. In zijn laatste conferentie met de pers maakte hij enige belangwekkende opmerkingen omtrent de verminderde toerekeningsvatbaarheid van verdachten. Wij citeren(Arnhems Dagblad):Wanneer psychiators 3 mnd. nodig hebben om te concluderen tot verminderde toerekeningsvatbaarheid van hun cliënt, dan zouden zij waarschijnlijk er bij mij ook in dat tijdsverloop wel iets hebben kunnen constateren dat op verminderde toerekeningsvatbaarheid lijkt.
En de Arnhemse Courant schrijft:(Mr. S.v.W. in zijn afscheidsrede op zijn receptie) Het is te prijzen, dat men zoekt naar nieuwere methoden om een betere werking te verkrijgen van de nog altijd bij de wet gestelde straffen. Experimenten, in het bijzonder de psychiatrie betreffende,moeten echter z.i. met bezadigdheid worden toegepast en worden omgeven met voor de hand liggende waarborgen. Een verdachte betreedt vaak toegerust als een "beauty chop"de rechtszaal, doch het slachtoffer of de gedupeerden zijn naar de achtergrond geschoven. Nederland dreigt een proefterrein te worden voor psychiatrische experimenten, welke niet van gevaar ontbloot zijn."
Het Vrije Volk stelt dat men onder het oog moet zien, of het in vrijheid stellen van terbeschikking-gestelden wel buiten het ministerie om mag gaan.
Inderdaad is het aantal gevallen van invrijheidstelling wegens verminderde toerekeningsvatbaarheid legio.
Natuurlijk juichen wij het toe, dat men de psychologie een woordje in het proces laat meespreken, maar het moet niet zo zijn, dat dit de boventoon voert. Dan blijven er te veel misdadigers buiten de gevangenis en kan men voor de veiligheid van de staat niet meer in staan
Maar daar is men, geloven wij, niet eens meer bang voor in deze tijd.

Redaktie.

ga, als de bezongene ging

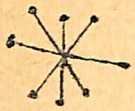

Ga, als de bezongene ging:
die had de vogels mee;
die spoedde, over duin en kling,
zich naar de ochtendzee.

Die wierp de kleren van zich af,
stond in zijn bronzen naakt,
als had God, aan het Hollans strand,
de eerste mens gemaakt

Die vocht met schuim;
die vocht met wind;
die scheen een vogel-vis;
wie vroeg zijn zomerdag begint,
die oogst verblijenis.

door
Jac. van Hattum

En toen hij keerde aan het strand
stond daar in geel en blauw,
een meisje, dat aan roos en zwaan
de roem ontrukken zou.

Zij lachte: "Is het water koud?"
en hij antwoordde: "Nee;
en als gij soms van zwemmen houdt,
dan zwem ik met u mee".

En beî in schuim; en beî in wind;
en beiden vogel-vis;
en ieder van de ander vindt,
dat er geen schoner is.

De Liefde is een wonder ding,
en eeuwig zingt de zee;
ga, als de bezongene ging,
en heb de vogels mee.

Den Haag, januari 1958
Lobelialaan 31.

Aan De Libertijn,
te Arnhem.-

Geachte Libertijn-redactie,

Of het nu het nieuwe jaar, met al die goede voornemens, óf de noodkreet om copij in het laatste nummer is.., opeens kwam ik tot de ontdekking dat nog nooit iets over S.I.W. in de Libertijn verschenen was, tenzij dit van voor mijn tijd was. En daar ik zelf na een vacantie, doorgebracht in zo'n S.I.W.kamp er enthousiast over was - en ben - zou ik iedereen, die een wat langere vacantie heeft een dergelijk werkkamp willen aanraden. De kreet S.I.W. betekent Stichting Internationale Werkkampen, het sekretariaat is: Rapenburg 6 in Leiden. Als je je als lid opgeeft (f 2,50 per jr) krijg je ieder jaar de folder toegestuurd, waarin alle kampen zijn aangegeven, oogstkampen, bouwkampen, elck wat wils..

Wat mij vooral zo aantrok van een dergelijke vacantie was het volgende: ik had toen net een paar examens achter de rug, had zó genoeg van boeken, (overigens voor mij een zeldzaam verschijnsel), dat ik besloot deze vacantie eens te gaan doorbrengen in de trant van "terug naar de natuur", vroeg opstaan, vroeg naar bed (!!), geen boeken, kranten, radio, kortom een soort romantisch idee van de "beschaafde wereld" maar eens vergeten.

Verder vond ik het ook leuk nu eens een tijd mijn talen op te kunnen halen. Nu, ik kan niet anders zeggen: die talen leerde je inderdaad wel prevelen; als Hollander in het buitenland schijn je altijd als een soort talenwonder beschouwd te worden en dus fungeer je automatisch als tolk. Er waren van die momenten, dat je met suizelende hersens 4 talen door elkaar probeerde te spreken, bepaald iets aparts.

Het kamp waar ik ben geweest lag in Thüringen, vlak bij de Oostduitse grens. Volgens de folder

zou het werk bestaan uit het "umschlagen von jungen Bäumen (armdick) und das Heranschleifen". Wat ze nu in Duitsland precies onder "armdick" verstaan, wel, daar zijn wel jammer genoeg nooit achter gekomen... Als ik tenminste aan enige van die boomreuzen denk, die we onder veel getier in allerlei talen omgekregen hebben.. je had dan het gevoel dat je met een vruchtenmesje bezig was in plaats van met een enorme zaag.

Het werk was ontegenzeggelijk zwaar, maar omdat er nogal wat regen viel in die zomer boften we; als we al in het bos waren werd er dan snel een fiks kampvuur gemaakt en daar zat je dan, zo veel mogelijk in elkaar gefrommeld onder een regenjas, lekker dicht bij het vuur, en dan maar kletsen jongens. Over alles en nog wat.

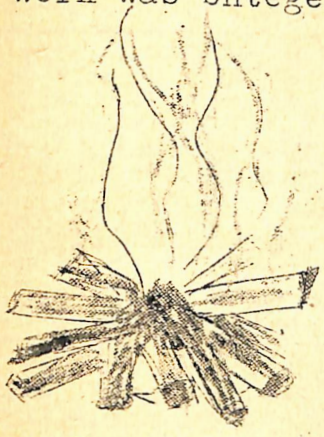

De accomodatie was niet gek. De meisjes sliepen in een tehuis, de Hütte, de jongens in grote legertenten op het grasveld ervoor. Toen de regeval echter te erg werd, konden ze er in zwemmen en vanaf die tijd werden ze op de grote zolder boven de keuken gestationneerd.

Die Hütte lag temidden van uitgestrekte bossen,werkelijk een ongekende weelde voor een Nederlander,en het dichtstbijzijnde durp -een zeer schilderachtig geheel - lag op 2 uur "loopafstand". Alleen zondags was het er druk: dan kwamen de boeren van heinde en verre om enkele liters bier of wat Schnaps tot zich te nemen.

Wat het gezelschap betreft: dat waren 2 Engelsen,1 Spanjaard (deze drie mensen voerden soms heftige discussies over de Spaans-Engelse oorlog van 1588!!), verder 3 Fransen, 1 Duitser, een stel Duitse meisjes en nog twee Nederlandse meisjes (die elkaar tot hun vreugde daar leerden kennen - het was tenslotte wel eens prettig om in je eigen taal te kunnen kletsen). De meeste lieden waren studerend, zodat de interessen niet te gek uitelkaar lagen.

Wat tenslotte nog de kosten aangaat: kost en inwoning waren vrij en bovendien kreeg je bij dit kamp als buitenlander nog 10 % van je reisgeld vergoed. Een goedkope vacantie heb je dus gegarandeerd!

Aan het eind van dit relaas kan ik niet anders zeggen dan: voel je er ook voor? Schrijf zo vlug mogelijk naar het reeds genoemde adres.

Coby Paardekoper.

PS van de redaktie: in de Libertijn van april 1957 gaven wij zes volle pagina's inlichtingen over allerlei werkkamp-organisaties en het programma voor 1957. Bij voldoende interesse willen wij ook voor 1958 weer gaarne inlichtingen geven. Schrijf ons even of je er belangstelling voor hebt.

Dit artikel van Machiel Verduyn kwam op het laatste nippertje nog binnen, als reactie op het grote artikel van Dick de Boer.

Indien ik het artikel van Dick de Boer in de januari-aflevering van de Libertijn goed - en met stijgende verbazing - heb gelezen, kom ik tot de conclusie, dat de schrijver

ten eerste) wil, dat de HJG stelling neemt, en niet in de richting van het rationeel humanisme en de door de vrijdenkers beleden denkbeelden, maar in de richting van 'n herlevend religieus besef, dat Prof. Bavinck heeft geconstateerd, omdat -volgens de schrijver - er een belangrijke overeenkomst zou zijn tussen Christendom en humanisme, nl. het "Christelijke" gebod van de naastenliefde.

ten tweede)

ten derde)

Uit een deel van het betoog valt verder op te maken, dat hier sprake is van religieuze herleving in Christelijke zin.

De vraag of de HJG stelling zou moeten nemen, zou ik hier niet in de eerste plaats willen beantwoorden, om enkele andere punten aan een nader onderzoek te onderwerpen.

Dan zou ik in de eerste plaats willen ingaan op de vermeende overeenkomst tussen Christendom en humanisme op grond van het gebod van de naastenliefde. Hoe komt men er altijd weer toe de Christenen na te praten in hun overtuiging dat de Tien Geboden specifiek Christelijke geboden zouden zijn? Het is onjuist, want geen van de profane geboden zijn specifiek Christelijk; men vindt ze terug in de meeste beschavingen en godsdiensten in deze of andere vorm en men kan hier dan ook spreken van universele humane geboden. Schreven de Chinese filosofen niet al vele eeuwen voor onze jaartelling over de menselijke waardigheid en de humanitaire plichten, evenals Boeddha de waarden van het aardse leven hoog schatte en de sociale verplichtingen tot de medemens - en wat is naastenliefde anders - predikte. Dienaangaande is een overeenkomst tussen Christendom en humanisme op grond van het feit, dat de door de humanisten onderstreepte naastenliefde aan het Christendom zou zijn ontleend, een door de Christenen - en ook door sommige humanisten - graag verkondigde fictie.

Wanneer Prof. Bavinck een herleving van religieus besef constateert, zal dat wel juist zijn, maar ik zou dit toch ver van het Christendom willen houden, want wat is Christendom; een Godsgeloof, zoals dat is geopenbaard door Zijn enige Zoon, Christus Jezus, het Licht, het Leven en de Waarheid. Het Christen-zijn betekent dan ook, dat men zijn leven en denken richt naar de openbaringen en naar het leven in een hiernamaals, hoe men zich dat dan ook moge denken.

Indien men heden te dagen een herleving van religieus besef constateert, dan ziet men veel meer een erkenning van het mysterie, zoals dat tot ons komt - ook - uit de tijd van de allereerste Christenen en - ook - uit de modernste fysica, maar ook uit de eeuwenoude geschriften van de Oosterse filosofen en mystici; geschriften welke zich in een verhoogde westerse belangstelling kunnen verheugen.

Dit alles in belangwekkend en tekenend, ook voor het moderne humanisme, maar wat voor ons, buiten kerkelijken m.i. van meer belang moet zijn, is de bezinning op wat onze plaats is in deze tijd, en in deze wereld. Hierbij moeten wij ons niet storen aan de orthodoxe dominee-oraties zoals: "men heeft het Christendom aangenomen om te ontkomen aan de ruwheid van de oudheid", hetgeen men kan aanvullen met: "maar de zegeningen van de inquisitie te kunnen ontvangen en het imperialisme in de kruistochten te kunnen uitleven". De andere tirade is: "Zodra we het Christendom afleggen, dringt de uitgelatenheid zich dadelijk op de voorgrond (zie leven in de grote steden)". Hierop kan men antwoorden door te verwijzen naar de gebeurtenissen op de Veluwe en in de Achterhoek, welke het resultaat zijn van eenzelfde soort Christendom. - Nee, wanneer men zich als humanist gaat bezinnen, zal men zich eerst rekenschap moeten geven van enkele voldongen feiten, zoals die zich in de huidige maatschappij aan ons voordoen.

OVERGANGSTIJDPERK

Ten eerste kan men het tijdperk waarin wij leven zien als een overgangsperiode met alle uitwassen, welke aan een dergelijke periode zijn verbonden. Men tracht aan de greep van een maatschappelijke organisatie, genaamd "de Christelijke Kerk" met de gehele erfelijke belasting, welke er aan dit instituut kleeft, te ontkomen. Dat men niet ogenblikkelijk een nieuwe levensstijl heeft gevonden is alleszins begrijpelijk. Maar het is vooral in de sector opvoeding en onderwijs, waar het ontbreken van nieuwe normen zich wreekt. Bij het zoeken naar normen zal de moderne humanist zijn gedachten moten laten gaan over het feit, dat hij als vrij en zelfstandig individu in de maatschappij staat. Vrijheid in gebondenheid, hetgeen staat tegenover de Christelijke schuldvraag. Verder zal men zich rekenschap moeten geven van de veranderde arbeidsmethoden, welke inhouden, dat men niet in "het zweet uws aanschijns uw brood zal verdienen". Ook zal men zich bij deze zaken moeten afvragen, welke plaats het mysterie inneemt; in

hoeverre dit bepalend is in ons leven en of het van een dergelijke importantie is, dat wij er ons dagelijks rekenschap van zouden moeten geven.

Als men zich tenslotte afvraagt waaruit de aantrekkingskracht van het humanisme bestaat in tegenstelling tot "De Dageraad", dan moet men m.i. de oorzaak in de eerste plaats zoeken in de sociale bewogenheid, zoals men die vindt in het huidige georganiseerde humanisme. Wanneer de HJG dan ook een eigen geluid zou moeten laten horen - hetgeen m.i. niet absoluut noodzakelijk is - zal dit gebaseerd moeten zijn op een gezonde nuchtere basis, waarin de kennis van de wetenschap en de erkenning van het mysterie zijn inbegrepen.

Meent het humanisme en de HJG zijn eigen geluid te moeten baseren op de door Dick de Boer in zijn artikel geschetste denkbeelden, dan meen ik, dat mijn plaats niet in "dat" humanisme is, met alle consequenties, die daaraan verbonden zijn.

Amsterdam, 27 januari 1958. Machiel W. Verduijn

Als we de gewoonte hadden om bij alle mogelijke gelegenheden met bloemen klaar te staan (niet dat we het niet willen....) dan zou nu onze bloemist een beste klant aan ons hebben. Want er zijn twee HJG-ers die hier ten aanschouwe van de ganse HJG-troep van harte in de zon worden gezet:

OLGA RADOVICH
administratrice Libertijn

en

ONNE KLEIN
hoofdbestuurslid

die beiden, in verband met hun werkzaamheden hun activiteiten (en dat waren er vele!!) voor de HJG moeten

staken. Hartelijk dank, Onne, voor de vele jaren zwoegen in plaatselijke gemeenschap en HB (en dat valt vaak om de duvel niet mee om het vol te houden) en Olga, voor de vele duizenden postbandjes en bijkomende klussen.

--

Het KLANKBORD raakt deze maand bijna ontstemd van wege het ontzettende kindergekrijs.
Het geluidsvolume zullen de betreffende babys hebben ge-orven van hun vaders en moeders die vele AV's hebben trachten te overschreeuwen.

Maarten

kwam zondag 12 jan.'58. Hij is de zoon van Biny Luyendijk-Dijkstra en Cees (ook) Luyendijk, te Amsterdam

ERIK

kwam de 15e en liet ieder (via de omslag van het geboortekaartje) raden naar zijn ouders:

Jan en Jo Homburger-Wiegert
ook in Amsterdam.

Onze hartelijke gelukwensen voor beide nieuwbakken ouderparen !

--

Fries de Vries, Langestraat 44a Hilversum zit te bibberen van de kou. Tijdens een Hilversums zeilweekend raakte z'n dikke trui zoek. Wie o wie ??

--

Gewijzigde abonnementsprijzen Mens en Wereld. In tegenstelling tot het vermelde in de advertentie bedraagt de abonnementsprijs voor HJG-ers f 3,- per jaar.

--

Vreedzame coëxistentie

Op 8 en 9 maart organiseert de gemeenschap Hilversum in de Jeugdherberg De Karekiet te Kortenhoef, een weekend over VREEDZAME COËXISTENTIE. Van twee sprekers kunnen we hier de namen reeds bekend maken,nl. Ron de Sanerpont Domis uit Utrecht en Arthur de Jong uit Amsterdam. De 3e spreker wordt als verrassing achter de hand gehouden! Het weekend begint met een avondboterhammetje om 5 uur. Kosten f 2,50 p.persoon. Brood meenemen. Deze uitnodiging is wel in het bijzonder bestemd voor de gemeenschappen Haarlem, Den Haag, Amsterdam, Utrecht en De Zaan.
Allen kunnen zich (spoedig svp) melden bij Diny van de Kuil, Marconistraat 81, Hilversum.

--

Schrijfmachine-aktie Libertijn. De penningmeesters en -essen van de gemeenschappen worden vriendelijk verzocht thans spoed te zetten achter de afwikkeling van deze aktie. De bijdrage, f 1,- per lid,kan worden overgemaakt aan de landelijk penningmeester van de HJG. Een giro-stortingsformulier is niet zo moeilijk als men denkt!

--

Utrechtse "Dommekracht" bevat opruiend artikel.Penningmeester Rob de Grood te Utrecht komt in zijn financieel jaarverslag tot de droeve konklusie " dat de aktiviteit in de Utrechtse HJG-gemeenschap ten zeerste wordt geremd zolang van iedere ontvangen gulden 55 cent aan de landelijke HJG moet worden afgedragen. En dat hebben de leden, die per maand f 1,- (en dus meer dan de minimum-contributie van het HV) neertellen, toch zeker niet verdiend !"

Voorzichtig zijn Rob, zulke opruiende taal betekent óf een uitnodiging om in het HB te komen zitten óf een verschijningsverbod van De Dommekracht.

Information Bulletin. Voor het eerst ontvingen wij het "Information Bulletin", een kwartaaloverzicht van de International Humanist en Ethical Union.Het adm.adres is: IHEU, Oude Gracht 152, Utrecht.

IK zou wel eens willen weten

*nu deze Libertijn-redaktie nog slechts twee nummers van het blad voor de boeg heeft, hoe de lezers denken over de inhoud. Zoek alle nummers nog eens bijeen, en kijk ze eens door.
Wat heb je erin gemist, wat stond er teveel in. Was de inhoud te hoog of te laag gegrepen? Neem de moeite ons een berichtje te sturen. Het zal ook voor een volgende redaktie nuttig zijn iets van de lezers hierover te weten...

*of na een eventuele volgende wereldbrand de mensheid nog weer eens geneigd zal zijn genoegen te nemen met processen zoals die in Neurenberg zijn gevoerd. Voelt men zich immers nu niet ronduit "bedonderd" (men vergeve het nare woord, maar slechts dit woord geeft m'n gevoel weer) als men in de kranten leest dat Alfred Krupp zijn bedrijf mag houden. Een bedrijf, machtiger dan ooit,groot gemaakt door Krupps volijverige aanhangers, met slechts tot doel dit monsterbedrijf een dergelijke omvang te geven dat er eenvoudig geen kopers voor te vinden zouden zijn. En die blijven nu dan ook inderdaad uit! En weer heeft men een Krupp nodig voor de oorlogsproduktie, nu voor de NATO. Ach, Alfred Krupp zal van dit vooropgezet plan niet de zwarte genius zijn, maar die regeringen, zou je ze niet...

*hoe u hebt gereageerd op de berichten over die stroom van autoriteiten, leger- en aanverwante organisaties, die zich in allerijl, 't moest, beslist, direct, naar Putten spoedden, toen daar een woning radioactief besmet werd verklaard. Ja, en daar stonden ze dan, en gaven de kranten gelegenheid te schrijven over de onbenulligste dingen. Maar die tovenaarsleerling, die hier in Putten en op vele andere plaatsen in de wereld, aan het werk is, zijn arbeid beletten, om ons te behoeden tegen een stroom, waarvoor de bandijken nog niet zijn gevonden, ja.. Maar kom, We zullen er in de tweede kamer nog wel eens vragen over stellen,dat stelt zo gerust...

Nederlandse Vereniging
voor
Sexuele Hervorming

Lidmaatschap *f* 4,— per jaar

In het „Verstandig Ouderschap" vindt U maandelijks een keur van artikelen over vraagstukken betreffende het menselijk geslachtsleven.

Inlichtingen bij het secretariaat:
BILDERDIJKSTRAAT 39 - DEN HAAG

Abonneert U op

MENS EN WERELD

verschijnt om de 14 dagen.

Abonnementsprijs: H.J.G.-leden *f* 2.— per jaar. Voor H.V.-leden *f* 3.50 per jaar. Voor niet-leden: *f* 6.— per jaar.

Redacteur: Dr. H. Bonger.

Redactie-secr.: H. P. Danz.

Administratie: Oudegracht 152, Utrecht, Telefoon 10163, Postgiro 304960.

Vaste medewerkers: Dr. J. C. Brandt Corstius; Dr. J. Brummelkamp; H. G. Cannegieter; Dr. A. L. Constandse; Hella Haasse; Drs. H. Herbers; P. Krug; J. B. Meyer; Dr. O. Noordenbos; Dr. J. P. van Praag; Dr. D. H. Prins; P. C. J. Reyne; Mr. Dr. H. J. Roethof; Mr. A. Stempels; Dra. L de Zwart.

DE KERKELIJKEN

zorgen voor hun wezen door het instandhouden van weeshuizen enz.

☆

BUITEN-KERKELIJKEN

zorgen voor hun wezen door zich aan te sluiten bij

DE WEZENKAS

vereniging tot opvoeding en verzorging van wezen op Humanistische grondslag.

☆

Vraagt inlichtingen omtrent het lidmaatschap bij de sekretaris,
W. de Haas,
Adm. de Ruyterweg 234 hs,
Amsterdam-W.

NIEUWS brengen is: recente feiten en gebeurtenissen zo snel en zo getrouw mogelijk weergeven.

Nieuwsberichten moeten, alvorens te worden gepubliceerd, allereerst op hun juistheid worden getoetst. Vervolgens moeten ze worden ontdaan van bijkomstigheden, die niet terzake dienen en die begripsverwarring kunnen bevorderen.

Om het eigenlijke nieuws op de juiste waarde te schatten, is het nodig ook de achtergrond te kennen. Een goed nieuwsorgaan geeft dus ook daarvan een zo zuiver mogelijk beeld, daartoe in staat gesteld door goed georiënteerde correspondenten, redacteuren en andere medewerkers.

Critische beschouwingen dienen tenslotte verschillende kanten van het nieuws in het licht te stellen.

Dat tezamen moet een getrouwe indruk geven, een heldere voorstelling van zaken, die voor de lezer de mogelijkheid schept, zèlf conclusies te trekken, zich een eigen oordeel te vormen of zijn oordeel te toetsen.

Alleen een deskundige redactie, journalistiek geschoold, kan een krant maken, die aan bovengestelde eisen voldoet. De N.R.C. met zijn merendeels academisch gevormde, deskundige redacteuren, die als journalist hun sporen hebben verdiend, onafhankelijk zijn van commerciële of politieke invloeden, streeft voortdurend naar het summum van betrouwbaarheid, zowel in haar nieuwsberichtgeving als in verdere voorlichting op allerlei gebied.

Als U geen NRC-lezer bent, gaat U dan eens na in hoeverre de NRC voldoet aan de hoge eisen, die aan een goed dagblad moeten worden gesteld. Graag laten we U daartoe de NRC enige weken op proef gezorgen, zònder dat U dat enige verplichting oplegt. Schrijft U even een kaartje of telefoneert U met de

NIEUWE ROTTERDAMSE COURANT

POSTBUS 824 ROTTERDAM TELEF. 111.000